

TÃœRKÃ±E KURAN-I KERÃ°M VE TEFSÃ°RÃ° MUHAMMED ESED

61 - Saf

Bu surenin baÅŸIÄ±ÄŸÄ±, 4. ayetinde geÅŸen saffen ("[kenetlenmiÅŸ] saflar halinde") kelimesinden alÄ±nmÄ±ÄŸÄ±r. Ä°lkin 2. ayette vurgulanan ve daha sonraki pasajlarda da geliÅŸtirilen temel dÃ¼ÅŸ¼nce/mesaj ÅŸudur: "Neden sÃ¶yledikleriniz ile yaptÄ±klarÄ±nÄ±z birbirine uymuyor?" O halde bu mesaj, ifade edilen inanÅŸ ile fiilen yapÄ±lan eylemin birbiriyle uyumlu olmasÄ±na bir ÅŸaÄŸrÄ±dÄ±r. Surenin nÃ¼zul tarihi kesin olarak sÃ¶ylenemezse de Uhud SavaÅŸÄ±nda MÃ¼slÃ¼manlarÄ±n yenilgi ile yÃ¼zyÃ¼ze gelmelerinden kÃ±sa bir sÃ¼re sonra -yani H. 3. yÄ±lÄ±n sonlarÄ± veya 4. yÄ±lÄ±n baÅŸIÄ±nda- nazil olmuÅŸ bulunmasÄ± kuvvetle muhtemeldir.

1. GÃ¼KLERDE ve yerde ne varsa tÃ¼mÃ¼ Allah'Ä±n sÃ±nÄ±rsÄ±z ÅŸanÄ±nÄ± yÃ¼celtir: ÅŸÃ¼nkÃ¼ yalnÄ±z O'dur kudret ve hikmet sahibi!

2. SÃ°Z EY imana ermiÅŸ olanlar! NiÅŸin bir tÃ¼rlÃ¼ sÃ¶yÃ¼yor, baÅŸka tÃ¼rlÃ¼ yapÄ±yorsunuz; (1)

<i>

1 - Lafzen, "yapmayacaÄŸÄ±nÄ±z ÅŸeyi niÅŸin sÃ¶ylersiniz?" Bu ifade, ilk bakÄ±ÅŸta, daha ÅŸnce Allah ve ElÃŸisi yolunda canlarÄ±nÄ± vermeye hazÄ±r olduklarÄ±nÄ± iddia ettikleri halde Uhud'da mevzilerinden bozgun halinde geri ÅŸekilen (bkz. sure 3, not 90) Hz. Peygamber'in arkadaÅŸlarÄ±na bir iÅŸaret olarak gÃ¶rÃ¼lebilir. Ancak daha geniÅŸ anlamÄ±yla bu pasaj, ilahÃ© kelÃ©mÄ±n teÅŸvik ve telkin ettiÄŸi her ÅŸeyi hayata geÅŸirmek istediklerini iddia eden, ama sonra bu kararÄ±lÄ±klarÄ±nda zaaf gÃ¶steren herkese hitab etmektedir. </i>

3. yapmayacaÄŸÄ±nÄ±z ÅŸeyi sÃ¶ylemeniz Allah nazarÄ±nda en tiksinti verici ÅŸeydir!

4. GerÅŸek ÅŸu ki Allah [yalnÄ±zca] kendi dÃ©vÃ©sÄ± uÅŸrunda, saÅŸlam ve yekpare bir bina gibi, kenetlenmiÅŸ saflar halinde (2) savaÅŸanlarÄ± sever.

<i>

2 - Yani, birlik halinde ve fiilleriyle inanÅŸlarÄ± uyumlu olarak. Bu manevÃ©/ahlakÃ© gereklilik, Hz. Musa'ya ve izleyicileri arasÄ±ndaki isyankarlara yapÄ±lan sonraki atÄ±fta -aksi bir ÅŸrnekle- daha geniÅŸ bir ÅŸekilde tasvir edilmiÅŸtir. </i>

5. Vaktiyle Musa, kavmine: "Size Allah tarafÄ±ndan gÃ¶nderilmiÅŸ bir elÃŸi olduÅŸumu bildiÄŸiniz halde neden beni Å¼yÃ¼yorsunuz?" (3) dedi[ÄŸinde kasdettiÄŸi ÅŸey iÅŸte bu gerÅŸekti]. BÃ¶ylece onlar doÅŸru yoldan saptÄ±klarÄ±nda Allah da kalplerinin hakikatten sapmasÄ±na izin verdi: (4) ÅŸÃ¼nkÃ¼ Allah gÃ¼naha gÃ¶mÃ¼lÃ¼p gitmiÅŸ bir toplumu doÅŸru yola ÅŸÄ±karmaz.

<i>

3 - ZÃ±menen, "Allah adÄ±na konuÅŸtuÅŸumu kabul ettiÄŸiniz halde buna aykÄ±rÄ± davranmak!":

Ä°srailoÅŸullarÄ±nÄ±n kendi kitaplarÄ±ndan da aÅŸÄ±kÃ±sa anlaÅŸÄ±lan bozgunluklarÄ±nÄ± ve isyankarlÄ±klarÄ±nÄ±n birÅŸok ÅŸrneÄŸine iÅŸaret. </i>

<i>

4 - BÃ¶ylece, haksÄ±z eylemlerde Ä±srar kiÅŸinin inanÅŸlarÄ±na da mutlaka yansÄ±yacaktÄ±r. Allah'Ä±n "onlarÄ±n kalplerinin hakikatten sapmasÄ±na izin verme"si konusunda bkz. sure 14, not 4. KarÅŸ. ayrÄ±ca 2:7, not 7'de aÅŸÄ±klanan, Allah'Ä±n gÃ¼nahkarlarÄ±n kalbini mÃ¼hÃ¼rlemesine yaptÄ±ÄŸÄ± atÄ±f. </i>

6. Ve vaktiyle Meryem oÅŸlu Ä°sa: "Ey Ä°srailoÅŸullarÄ±! ÅŸ phesiz, ben, Tevrat'tan geriye kalmÄ±ÅŸ (5) hakikat adÄ±na ne varsa hepsini doÅŸrulamak ve benden sonra gelecek olan Ahmed adÄ±ndaki bir elÃŸiyi mÃ¼jdelemek (6) iÅŸin size gÃ¶nderilmiÅŸ olan Allah'Ä±n elÃŸisiyim" dedi[ÄŸinde de aynÄ± ÅŸey geÅŸerliydi.] Ama, [geliÅŸini Ä°sa'nÄ±n ÅŸnceden haber verdiÄŸi] elÃŸi hakikatın bÃ¼tÃ¼n kanÄ±tlarÄ±yla onlara (7) geldiÄŸinde: "Bu [doÅŸruluÅŸunu iddia ettiÄŸin mesaj], gÃ¶z boyayan bir bÃ¼tÃ¼n[den baÅŸka bir ÅŸey deÄŸil!]" (8) demiÅŸlerdi.

<i>

giysililere, (14) "Kim Allah[Allah] uÅrunda benim yardÄmcÄlarÄm olacak?" diye sormuÅtu. Bunun Åzerine beyaz giysili [havarÅ]ler "Allah [yolunda] yardÄmcÄlar[Allah] biz olacaÅız!" diye cevap verdi. Ve bÅylece ÅsraioÅullarÄndan bir kÄsmÄ [Åsa'nÄn peygamberliÅine] i-nanmaya baÅladÄ, diÅerleri ise hakikati inkar ettiler. (15) Ama [Åimdi] Biz, [gerÅekten] imana kavuÅmuÅ olanlarÄ (16) dÅÅmanlarÄna karÅÄ koruyup destekledik; ve onlar ÅstÄn gelenlerden oldular.

<i>

14 - HavÅriyyÄn'un bu Åekildeki Åseviri iÅin bkz. sure 3, not 42. </i>

<i>15 - Yani, bir kÄsmÄ o'nu bir peygamber ve dolayÄsÄyla, sadece yaratÄlmÄÅ bir beÅer olarak kabul ederken diÅerleri zaman iÅinde o'nu "Allah'Än oÅlu" -ve dolayÄsÄyla, "Allah'ÄnecessÄmÄ"- olarak gÅirmek suretiyle bu gerÅeÅi inkar ettiler; diÅer bir bÅlÄmÄ ise o'nu ve mesajÄnÄ tamamiyle reddettiler. Hz. Åsa'nÄn ilk izleyicilerinin o'nu sadece bir beÅer olarak gÅrdÄkleri gerÅeÅi, miladÅ takvimin ilk ÅÅ veya dÅrt yÄzyÄÄ± boyunca devam etmiÅ olan birÅok teolojik tartÄÅmadan aÅÄkÅa anlaÅÄlmaktadÄr. BÅylece bazÄ tanÄnmÄÅ ilahiyatÅÄlar, mesela 2. yÄzyÄÄ±n sonlarÄna doÅru yaÅamÄÅ olan BizanslÄ Theodoros ve izleyicileri -ki aralarÄnda 260 yÄÄ±nda Antakya Piskoposu olan Samosata'lÄ (Samsat, AdÄyaman -T.Å.Ş.n.) Paul de vardÄr- o zamanki Åncil metinlerinde zikredilen "Allah'Än oÅlu olma"nÄn tamamen sembolik bir anlam taÅÄdÄÄnÄ ve Hz. Åsa'nÄn Allah tarafÄndan onurlandÄrÄlan/yÄceltilen bir insandan baÅka bir Åey olmadÄÄÄna iÅaret ettiÅini sÅylemiÅlerdi: Piskopos Arius'un (280-326) baÅlangÄÅta yaygÄn olan ÅÄretleri, Allah tarafÄndan belli bir gÅrev iÅin seÅilmiÅ olan ÅlÄmlÄ bir beÅer olarak Hz. Åsa kavramÄnda ve mutlak Tek, bilinmez ve her yaratÄlmÄÅtan farklÄ bir varlÄk olarak Allah kavramÄnda odaklanmÄÅtÄr: Ama bu doktrin Åznik (325) ve Åstanbul (381) Konsilleri tarafÄndan mahkum edilmiÅ ve Hristiyan kitleler Åzerinde etkili olmasÄna mani olunmuÅtu. </i>

<i>

16 - Yani, Hz. Åsa'nÄn Allah'Än EÅisi olduÅuna ve bÅylece, Son Peygamber Muhammed (s)'in -ki getirdiÅi mesaj, Hz. Åsa'nÄn hakiki mesajÄnÄn tasdikÅisi ve geniÅleticisi idi- atasÄ/ÅncÄsÄ olduÅuna inanan herkesi.

</i>

